Hürriyet

Yayın Adı : Hürriyet
Yayın Tarihi : 17.10.2014
Küpür Sayfa : 14
Referans No : 42040043
Etki : Etkisiz
Tiraj : 408881
Renk : Renkli
STxCM : 488,33
Sayfa : 14

TEKSTİL SEKTÖRÜ 15.2 MİLYAR DOLAR DIŞ TİCARET FAZLASI VERDİ

Cari Açığın İlacı Tekstil Dosyası

Tekstil-hazır giyim ihracatı 27.7 milyar dolar

Sektörün kayıtlı istihdamı 936 bin

Hülya GÜLER
Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası'nın katkılarıyla hazırlanmıştır

Ek vergiyi ve dampingi aşmak için AB üzerinden ithalat ekonomiye ve özellikle de tekstil, hazır giyim sektörüne zarar veriyor

Trafik sapmasına DİKKAT!

YERLİ üreticiyi korumak ve ülke ekonomisine katkıda bulunmak amacıyla getirilen ek vergiler, trafik sapması yoluyla aşılmaya çalışılıyor. Ek vergiye tabi olmayan AB ve STA'mız olan ülkelerden yapılan ithalatın giderek artması, tekstil ve hazır giyimde yerli üreticinin zarara uğramasına neden olurken, işletmelerin kapanması ve işsizliğin artması riskini taşıyor.

TÜRKİYE'de tekstil ve hazır giyim sektöründeki üreticilerin haksız rekabete uğramasını engellemek amacıyla, özellikle Uzakdoğu'dan gelen bazı ürünlere yönelik başlatılan ek vergi ve damping uygulaması, Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkelerden ithalat yapılmış gibi gösterilerek aşılmaya çalışılıyor. 'Trafik sapması' olarak özetlenen bu şekildeki ithalat ile, belirli bazı ürünlerde yüzde 100'e yakın gümrük vergisi avantajı yakalanıyor. Böylece Türkiye'nin yerli üretimini korumak amacıyla alınış olduğu önlemler etkisiz hale gelmiş oluyor. Tekstil ve hazır giyim sektörü temsilcileri, zaman zaman bu konudaki haksız rekabeti gündeme getirse de, şu ana kadar alınan önlemlerin yetersizliği dikkat çekiyor. Trafik sapması yoluyla Uzakdoğu'da üretilen bir ürün önce, AB üyesi bir ülkeye ya da Türkiye'nin serbest ticaret anlaşması (STA) bulunan bir ülkeye getiriliyor, oradan Türkiye'ye giriyor. Kimi durumlarda da söz konusu ürün direkt olarak Türkiye'ye gelse de, ürünün menşei (nereden geldiği) AB üyesi ülke ya da Türkiye'nin STA'sı olan ülkelerden biri gibi gösteriliyor. Bu durum, haksız rekabete dayanamayan işletmelerin kapanmasından, tekstil ve hazır giyimde çalışanların işini kaybetmesine kadar birçok açıdan ekonomiye zarar veriyor.

AB ÜZERİNDEN GELİYOR

Uzakdoğu'dan çok ucuza temin edilen ve damping veya ek vergiye tabi olan ürünler, aslında yeterli üretimin olmadığı bilinen Polonya, Bulgaristan, Romanya, İspanya, İtalya gibi AB ülkelerinden Türkiye'ye ithal edilmiş gibi gösteriliyor. Ayrıca İsrail, Makedonya, Mısır gibi Türkiye'nin Serbest Ticaret Anlaşması (STA) olan ülkeler üzerinden de yine haksız rekabeti önleyici uygulamalara tabi olan ürünler Türkiye'de serbest dolaşıma sokuluyor.

HAKSIZ KAZANÇ ELDE EDİLİYOR

AB'nin serbest ticaret anlaşması yaptığı ülkelerin, AB üzerinden Türkiye pazarına 'AB malı gibi' giren ürünlerine karşı önlemler yetersiz kalıyor. Türk tekstil ve hazır giyim şirketleri bu durumdan rahatsız. Ürünün menşei konusunda yanıltıcı bilgi vererek ithalat yapan şirketler büyük haksız kazançlar elde ederken, asıl olarak yerli üretici ve Türkiye ekonomisi zarar görüyor. Son dönemde özellikle artış yaşanan trafik sapması yoluyla yapılan ithalatın önlenmesi için denetimlerin artırılması son derece önemli.

Ekonomi Bakanlığı uluslararası yükümlülüklerimize ve ilgili hukuki düzenlemelere uygun olarak haksız ithalatın engellenmesi amacıyla muhtelif ticaret politikası önlemlerini uygulamaya koydu. Ticaret politikası önlemlerinin etkinliğinin artırılması için ilgili ithal ürünlere yönelik olarak serbest dolaşıma giriş aşamasında yapılan çeşitli denetimler, özellikle de menşe kontrolleri haksız ithalatın engellenmesi açısından büyük önem taşıyor.

BÜYEMEDE KRİTİK ÖNEM

Ancak yaşanan süreçte gerekli tedbirlerin alınmaması nedeniyle ek vergi ve damping uygulamasına tabi ürünleri ithal eden firmalar, ne yazık ki çoğalmış durumda. Bu şekilde ithal edilen milyonlarca metre kumaş iç piyasaya sürülürken, tekstil ve hazır giyim sektörünün üretiminde gerilemelerin yaşanması kaçınılmaz hale geliyor. Yeterli önlemlerin alınmaması halinde, birçok işletme kapanma riski ile karşı karşıya gelebilir. Sonuçta ek vergi sonrasında 172 bini aşkın yeni istihdam sağlayan sektörde, birçok kişinin işsiz kalmasına neden olabilir. Bu alandaki gelişmeler daha fazla büyümenin yollarını arayan Türkiye ekonomisi için oldukça kritik bir öneme sahip. Dolayısıyla tekstil ve hazır giyimde yeni yatırımların teşviki önemli.

817 milyon dolarlık ithalatta vergi kaybı

EK vergilerin yürürlüğe girdiği Eylül 2011'de, önlem kapsamı ürünlerde yapılan ithalatta AB'nin payı yüzde 24.2 ve STA kapsamı ülkelerin payı yüzde 10.6 iken, 2014 Ocak-Ağustos döneminde AB'nin payının yüzde 28.6'ya ve STA ülkelerinin payının da yüzde 13.2'ye çıktığı görülüyor. Bu artış bir kayma veya trafik sapmasının varlığını işaret ediyor. Ek vergiden muaf ithalatın 558.9 milyon doları AB'den ve 258.1 milyon doları STA kapsamı ülkelerden olmak üzere toplam 817 milyon dolar olarak gerçekleşti. Buna göre 817 milyon dolarlık ithalatta potansiyel vergi kaybından söz etmek mümkün.

Sıfır gümrükle ithal ediliyor

EKONOMİ Bakanlığı tarafından uygulamaya konan ticaret politikası önlemleri kapsamında damping ve ayrıca İlave Gümrük Vergisi (İGV) uygulanmakta olan poly/viskon (5513.5514-5515.5516 GTİP) ile suni ve sentetik liferden (5407 GTİP) oluşan kumaşların AB üzerinden menşe yanıltmak suretiyle ithal edildiği ithalat artışı rakamlarına bakılarak tespit edilebiliyor. Söz konusu ürünlerin alınan önlemleri etkisiz kılacak şekilde '0' gümrükle Türkiye'ye ithal edilmesi de büyük bir sorun oluşturuyor.

SEKTÖRDEN GÖRÜŞLER

Yerli üretici kaybediyor

İSMAİL GÜLLE (İTKİB BAŞKANI): Rakamlar, ek vergilerin yürürlüğe girmesinden bu yana önlem kapsamındaki ürünlerde hem AB'den hem de STA olan ülkelerden yapılan ithalatın arttığını ve aslında ithalatta bir trafik sapması yaşandığını gösteriyor. Çoğu zaman fiyat avantajı olmayan bu ülkelerden yapılan ithalatın artışı düşündürücü. İTKİB olarak ithalata, ülkemizin ve halkın refahının başka ülkelere aktarılması olarak bakıyoruz. Rakamlar bazında da bakıldığında 2013 yılında toplam 8.4 milyar dolarlık tekstil ihracatı gerçekleştirildiği ve bunun yüzde 67 ile 5.7 milyar dolarlık bir bölümün ilave vergiye tabi olan tekstil ürünleri olduğu görülüyor. 2014 yılı Ocak-Ağustos döneminde ise yaklaşık 5.7 milyar dolarlık tekstil ihracatının 3.9 milyar dolarlık kısmı ilave vergi önlemine tabi ürünlerden oluşuyor. Dolayısıyla, sadece ihracat kapasitesi olarak bile yıllık bazda 5.7 milyar dolarlık, Ocak-Ağustos döneminde ise 3.9 milyar dolarlık bir potansiyel değer yaratan ve ihraç eden ülkemiz kaynaklı tekstil üretiminin trafik sapması kaynaklı haksız ithalat baskısı altında olduğu söylenebilir.

Kontrolü çok zor

MUSTAFA DENİZER (DİKTAŞ İPLİK YÖNETİM KURULU ÜYESİ): Trafik sapması dediğimiz olay yalnızca bizde değil, tüm dünyada ne yazık ki var olan bir sorun. Trafik sapması çok zor bir konu ve AB gümrükleri bu konuda hassas değil. O kadar çok belirsizlikten bahsediyoruz ki, çözümü de bu yüzden çok zor. AB tekstilde Türkiye gibi hassas değil. Genelde Uzakdoğu ürünleri AB üzerinden bizim topraklarımıza giriyor. Çünkü bizde yüzde 25'ler gibi koruma önlemi varken, onlarda yalnızca yüzde 4'lük bir gümrük vergisi var. Dolayısıyla arada yüzde 20'lik bir marj var. Tabi trafik sapması yalnızca AB ülkeleri üzerinden gerçekleşmiyor. Damping koyduğumuz ülkeler, yanındaki başka bir ülkede şirket kurarak aynı malı oradan geçiriyor olabiliyorlar. Çin malı Tayvan ve Bangladeş üzerinden de olsa, bizim ülkemize girebiliyor. Bu durumların yaşanmaması için ticari ateşelere şikayette bulunmamız ve hangi malın hangi ülkeden girdiğini saptamamız lazım. Dolayısıyla koordinelli bir çalışma gerekiyor. Özellikle cezalar yetersiz kalıyor. Yakalanan ürünler için birkaç uygun ceza verilse, trafik sapması bu kadar kolay olmaktan çıkar.

AB'nin ithalattaki payı giderek artıyor

- 2014 yılı Ocak-Ağustos döneminde elyaf, iplik ve kumaş olarak toplam 6.8 milyar dolarlık ithalat yapıldı ve bunun 1.3 milyar dolarlık kısmı AB'den gerçekleştirildi. AB'den yapılan toplam tekstil ithalatı yüzde 19 oldu.
- Ek vergi uygulamasına tabi tekstil ürünleri ithalatı aynı dönemde yaklaşık 2 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiş olup toplam tekstil ithalatının yüzde 28.8'ini oluşturdu.
- Bu dönemde ek vergiye tabi tekstil ürünlerinin 558.9 milyon dolarının AB'den ve 258.1 milyon dolarının STA kapsamı ülkelerden yapıldığı dikkate alındığında, ilave vergiye tabi ürünlerin yüzde 41'inin ilave vergiden muaf olarak ithalatının yapıldığı görülüyor.
- Bu rakamlara göre, ek vergiye tabi ülkelerden gelen ürünler, AB ve STA ülkeleri üzerinden trafik sapmasıyla Türkiye'ye giriyor.